

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

A közfelügyelet és a minőség-ellenőrzés aktuális kérdései

TOLNAI KRISZTIÁN ÁDÁM
OSZTÁLYVEZETŐ

A PÉNZ ÉS TŐKEPIACI TAGOZAT
2018. ÉVI SZAKMAI NAPOK

2018. NOVEMBER 22.

Tematika

- A könyvvizsgálói törvény aktuális változásai
- A Közfelügyeleti minőségellenőrzési módszertan változásai
- A Közfelügyeleti minőségellenőrzés 2017. évi tapasztalatai – (pénzügyi szektor)

A könyvvizsgálói törvény aktuális változásai

Banki igazolás

- Hpt. 8. § (4) bekezdése szerinti hitelintézet **(bank)** kizárólag éves beszámoló könyvvizsgálatához
- Megbízás elfogadásakor szükséges
- Hatályos az igazolás kiállításának naptári évét követő naptári év utolsó napjáig
- A kérelmezőnek **nem kell** igazgatási szolgáltatási díjat fizetnie

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó (PIE - public interest entity) definíciója

 Az EU-s Rendelet alapján (537/2014/EU rendelet és 2014/56/EU irányelv 2016. június 17.,

Tőzsdén
jegyzett
értékpapírokat
kibocsátó cégek

Hitelintézetek

Biztosítótársaságok

A tagállamok által
kijelölt gazdálkodó
szervezetek

A magyar jogszabályok alapján:

Tőzsdén
jegyzett
értékpapírokat
kibocsátó cégek

Hitelintézetek

Biztosítótársaságok

Befektetési
vállalkozások

Kivéve:

- Magyar Nemzeti Bank
- MFB*
- Magyar Export-Import Bank*

Kivéve:

- kisbiztosítók
- kölcsönös biztosító egyesületek

*Nem hitelintézetek, ugyanakkor szabályozott piacon forgalomban lévő kötvényeik miatt PIE státuszúak.

Kötelező cég, illetve könyvvizsgáló partner rotáció PIE-ok esetében:

Könyvvizsgáló cégek kötelező rotációja:

Az EU-s Rendelet alapján tőzsdei cégek ()

Max:
10 év

Cool-off:
4 év

A magyar jogszabályok alapján pénzügyi társaságok

Max:
~~8 év~~
10 év!!

Cool-off:
4 év

Könyvvizsgáló partnerek* kötelező rotációja:

7 év

Cool-off:
3 év

* **Könyvvizsgáló partner:** Az a kamarai tag könyvvizsgáló, aki a könyvvizsgálói jelentést aláírja, vagy az elvégzendő munka fő felelőseként volt kijelölve.

Rotáció – speciális kérdések

Rendelet 17. cikk (8) bekezdés

Ha - például vállalategyesülés, felvásárlás vagy a tulajdonosi szerkezet változása miatt - bizonytalan, hogy a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég mikor kezdte meg a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységnél végzett egymást követő, jogszabályban előírt könyvvizsgálatokat, akkor a jogszabály szerint engedélyezett *könyvvizsgálónak vagy a könyvvizsgáló cégnek* erről a bizonytalanságról haladéktalanul értesítenie kell az illetékes hatóságot*, amely végső soron meghatározza a figyelembe veendő dátumot.

* közfelügyeleti hatóságot

A könyvvizsgáló által nyújtható egyéb szolgáltatások

Tételes tiltólista derogációja, azzal a feltétellel:

- e szolgáltatások sem külön, sem együttesen nincsenek közvetlen hatással a vizsgált pénzügyi kimutatásokra;
- az auditbizottsághoz címzett kiegészítő jelentésben átfogóan dokumentálták és bemutatták a hatását;
- a könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég megfelel a függetlenségi elveknek.

Nem könyvvizsgálati szolgáltatások

- egyes adóügyi szolgáltatások,
- szolgáltatások, amelyek a vizsgált gazdálkodó egység vezetésében vagy döntéshozatalában való bármilyen szerepvállalással járnak;
- könyvvitel, valamint számviteli nyilvántartások és pénzügyi kimutatások készítése;
- bérszámfejtés;
- belső ellenőrzési vagy kockázatkezelési eljárások kialakítása és végrehajtása
- jogi szolgáltatások;
- belső audit funkciójával kapcsolatos szolgáltatások;
- gazdálkodó finanszírozásával, tőkeszerkezetével és tőkeallokációjával, valamint befektetési stratégiájával összefüggő szolgáltatások;
- gazdálkodó részvényeinek bevezetése, kereskedése vagy jegyzése;
- egyes humánerőforrás-szolgáltatások.

Magyarországon nem minősül tiltott nem könyvvizsgálati szolgáltatásnak:

- adóügyi formanyomtatványok elkészítése;
- az állami támogatások és adókedvezmények azonosítása, kivéve, ha a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég általi segítségnyújtást e szolgáltatások tekintetében jogszabály írja elő;
- az adóhatóságok adóellenőrzéseivel kapcsolatos segítségnyújtás, kivéve, ha a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég általi segítségnyújtást ezen ellenőrzések tekintetében jogszabály írja elő;
- a közvetlen és közvetett, valamint a halasztott adó kiszámítása;
- adótanácsadás;
- értékelési szolgáltatások, ideértve az aktuáriusi vagy a jogvitákkal kapcsolatos támogató szolgáltatásokkal összefüggésben végzett értékeléseket is;

A „70 %-os szabály”

A könyvvizsgálati díjak átlaga a tárgyévet megelőző három egymást követő pénzügyi évben

Max: 70 %

Az egyéb, a tételes tiltó listán nem szereplő szolgáltatás díjak összege egy adott pénzügyi évben

Könyvvizsgálati díj:

anyavállalat + az általa kontrollált vállalkozások + a vállalkozáscsoport összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásainak könyvvizsgálata

A „70 %-os szabály”

- **Kivétel** az egyéb könyvvizsgálati szolgáltatások alól:
a jogszabályi kötelezettségen alapuló nem könyvvizsgálati szolgáltatások!
- A három egymást követő év időszaka alatti egyes évekre a 70%-os szabály nem vonatkozik, csak a negyedik és a további évekre.
- A figyelés első éve a 2017-es üzleti év, első alkalmazása: 2020.

Átláthatósági jelentés

Rendelet 13. cikk

- Könyvvizsgáló cégnek legkésőbb négy hónappal az egyes pénzügyi évek végét követően közzé kell tennie a honlapján.
- Közzététel dátumától számítva legalább öt évig elérhetőnek kell maradnia.
- A közzétételről tájékoztatni kell a Közfelügyeleti hatóságot.
- Aktualizálható, **DE!**

Tájékoztatás a könyvvizsgáló cég PIE-októl származó bevételeiről

Vizsgált közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jegyzéke, a tőlük származó bevételek szerinti bontásban:

1. a jogszabályban előírt könyvvizsgálatból származó bevételek;
2. nem könyvvizsgálói szolgáltatásokból származó bevételek.

A pénzügyi évet követő legfeljebb **4 hónapon** belül, az átláthatósági jelentéssel egyidejűleg.

Audit bizottsághoz címzett kiegészítő jelentés

Az EU audit reform rendelet 11. cikke szerinti audit bizottsághoz címzett kiegészítő jelentését **a Közfelügyeleti hatóság** elektronikus elérhetőségére is meg kell küldeni.

- Elektronikus elérhetőség: KKF ügyfélkapu
- A végleges, az év végi, az AB-nak átadott és prezentált jelentést kell megküldeni.

„Karácsonyi” Kkt. Szerinti adatszolgáltatás

- Adatszolgáltatás a PIE megbízásokról.
- Kkt. 67/A (4) bekezdése szerint, adott év december 31.-ig meg kell küldeni.
- Következő évi minőségellenőrzések tervezése, statisztikák, kötelező riportok összeállítása

A Közfelügyeleti minőségellenőrzési módszertan változásai

Cégszintű kérdőív változásai

- tiltott, nem könyvvizsgálói szolgáltatások ellenőrzése
- könyvvizsgáló cég rotáció
- „70 %-os”, illetve „15%-os” szabályok betartásának ellenőrzése
- átadás-átvételi dokumentáció ellenőrzése
- kiegészül a megbízásokhoz kapcsolódó minőségellenőrzés
- Adatszolgáltatási kötelezettség és átláthatósági jelentés ellenőrzése

Kérdőív értékelése:

3 „nem” helyett 6 után „nem felelt meg”

Egyedi kérdőív módosított fejezetei

~~„15.” IFRS konszolidáció fejezet~~

60 napon belüli archiválás (MNKS)

Audit bizottsághoz címzett jelentés

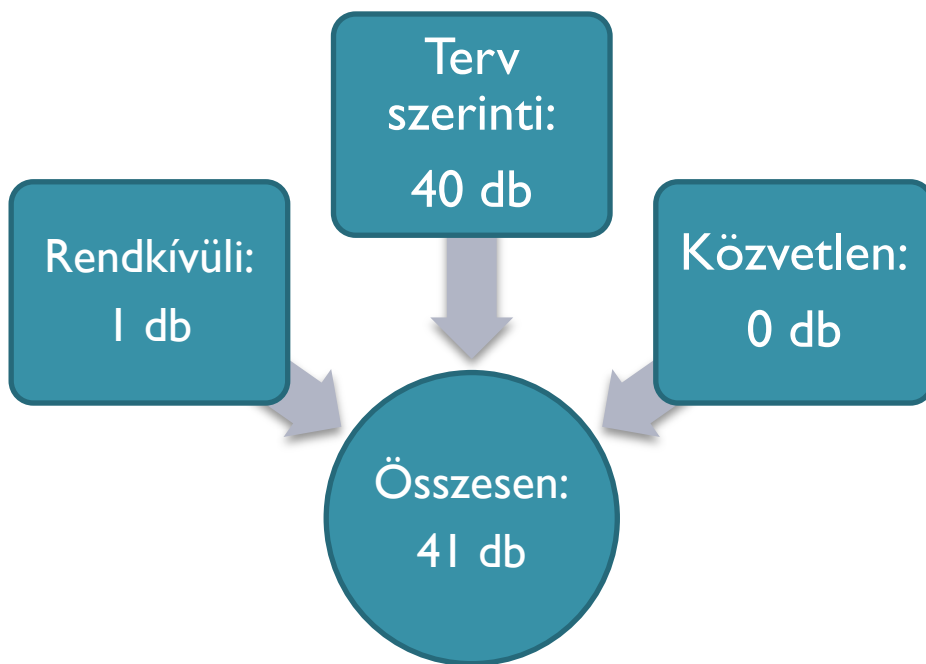
Könyvvizsgálói jelentés

A Közfelügyeleti minőségellenőrzés 2017. évi tapasztalatai

Minőségellenőrzések száma – 2017.

Könyvvizsgálati
megbízások
minőségellenőrzése:

Cég szintű
minőségellenőrzés:

A minőségellenőrzési eljárások eredményei I.

Könyvvizsgálati megbízások minőségellenőrzése:

Egyedi vizsgálat/eredmény	2016		2017	
Megfelelt	23	77%	13	32%
Megfelelt, megjegyzéssel	1	3%	12	29%
Nem felelt meg	6	20%	16	39%
Összesen	30	100%	41	100%

A minőségellenőrzési eljárások eredményei 2.

Cégszintű minőségellenőrzés:

Könyvvizsgáló cég/ minősítés	2016		2017	
Megfelelt	11	69%	3	18%
Megfelelt, megjegyzéssel	4	25%	10	59%
Nem felelt meg	1	6%	4	23%
Összesen	16	100%	17	100%

Megállapítások – Banki és TKSZ szektor

- Megállapításokkal gyakran érintett területek:
 - Pénzeszközök
 - Állampapírok
 - Hitelintézetekkel szembeni követelések
 - Ügyfelekkel szembeni követelések
 - Kapott kamatok és kamatjellegű bevételek
 - Kapott (járó) jutalék- és díjbevételek
 - Fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások

IT
rendszer
vizsgálat

Pénzeszközök – hiányos könyvvizsgálati eljárások

- Analitika – főkönyv egyeztetés;
- Takarékbanki egyenlegközlő bekérése, illetve a főkönyvi sorokkal történő egyeztetése;
- Devizás pénzeszközök átértékelésének vizsgálata;
- ATM-ek, illetve pénztári egyenlegek vizsgálata, pénztári rovarncson való részvétel.

Állampapírok – hiányos könyvvizsgálati eljárások

- Analitika – főkönyv egyeztetés;
- Záró állomány és letétkezelői igazolás egyeztetése;
- Könyv szerinti értékek és tárgydőszaki tranzakciók árfolyameredményének újraszámítása;
- Tárgydőszaki kamateredmény újraszámítása.

Hitelintézetekkel szembeni követelések – hiányos könyvvizsgálati eljárások

- Analitika – főkönyv egyeztetés;
- Egyenlegközlő bekérése, illetve a főkönyvi sorokkal történő egyeztetése;
- Devizás átértékelések vizsgálata.

Ügyfelekkel szembeni követelések – hiányos könyvvizsgálati eljárások

- Analitika – főkönyv egyeztetés;
- Folyamatfelmérés, implementáció és kontroll tesztek:
 - Szerződéskötés
 - A kötelező eljárásokat elvégezték-e
 - Folyósítási feltételek megfelelőek-e
 - Megfelelő szintű jóváhagyások
 - Monitoring
 - Megfelelő időközönként áttekintették e a monitoring lapokat
 - Tartalmazza a megfelelő dokumentumokat (pl.: CF terv)
 - Vezetői jóváhagyás
 - Paraméterezés (Kamatbeállítás)
 - A szerződéses kondíciók rögzítésénél négy szem elv alkalmazása az IT rendszerben (rögzítőtől független jóváhagyó)
 - Panaszkezelés, illetve azok kivizsgálása
 - Egyedi és csoportos ÉV számítás
 - ÉV modell vizsgálata, korábbi vezetői becslések vizsgálata
 - ÉV kulcsok validálása és alkalmazása
 - ÉV számítás vezetői jóváhagyása

Ügyfelekkel szembeni követelések – hiányos könyvvizsgálati eljárások

- **Hitelvizsgálat**

- CF elemzés, biztosítéki érték (ingatlan értékbecsülő munkájának értékelése) és törlesztési ütem vizsgálata
- Mintavételezés (profil, sokaság, fiókok, szavatoló tőke, kitettség)
- ÉV újraszámítása (egyedi + csoportos esetén)
- Analitikus elemzés (kiugrások, eltérések azonosítása)

Kapott kamatok és kamatjellegű bevételek – hiányos könyvvizsgálati eljárások

- JET teszt (manuális könyvelési tételek vizsgálata)
 - Teljesség vizsgálata
 - Szűrési paraméterek beállítása
 - Kiértékelés
- Kapott kamatok újrakalkulálása
 - Az alapadatok mintavétellel történő tesztelése bizonylathoz
 - Analitikus elemzés (trendek, kiugrások, eltérések keresése)

Kapott (járó) jutalék- és díjbevételek – hiányos könyvvizsgálati eljárások

- JET teszt (manuális könyvelési tételek vizsgálata)
 - Teljesség vizsgálata
 - Szűrési paraméterek beállítása
 - Kiértékelés
- Az állomány mintavétellel történő tesztelése bizonylathoz
- Analitikus elemzés (trendek, kiugrások, eltérések keresése)

Köszönöm a figyelmet

Tolnai Krisztián Ádám
osztályvezető

Pénzügyminisztérium
Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Főosztály
1051 Budapest, József nádor tér 2- 4.
Telefon: + 36-(1)-795-90-89
Mobil: + 36-30-160-0348
E-mail: krisztian.tolnai@pm.gov.hu
Web: www.kormany.hu